

Ogłoszenia

Reklamy: za jeden wiersz garbontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz petifytowy albo jego miejsce pierwszy raz 10 kop., każdy następny raz 8 kop.
Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.
 Ogłoszenia do *Kurjera Warszawskiego* przyjmuje także Biuro ogłoszeń Rajchmana i Frendlera ulica Senatorska 18.

Piatek: Makarego Opata.
 Sobota: Daniela Męczennika.
 Niedziela: Tytusa i Grzegorza B.
 Poniedziałek: Telesfora Papieża.

KURIER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Prenumerata:
 Rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4
 Kop. 50, kwartalnie rs. 2 kop. 55
 miesięcznie kop. 75.
 Za odosłaniem do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.
 Na prowincji i w Cesarstwie: koszt przesyłki pocztowej podane są w tagłówku numeru porannego.
 Za granicą (z przesyłką jednorazową) miesięcznie rs. 1k. 50.
 Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie *Kurjera* przyjmowana być nie może.
 Numer pojedynczy wieczorny kop. 5; poranny w dni powszednie k. 3, niedziele i święta k. 5.

Dziś: Tomasz Kant. B. M.
 Wtorek: Eugenjusza Biskupa.
 Środa: Sylwestra Papieża.
 Czwartek: Nowy Rok Fulgencjusza B.

Wschód księżyca o godzinie 2 minut 30 w.
 Zachód 2 32 w.
 Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stop 4 cali 7.

Wschód słońca o godzinie 8 minut 11
 Zachód 3 49
 Długość dnia godzin 7 minut 38.
 Przybyło 0 4

OD REDAKCJI.

Redakcja *Kurjera warszawskiego*, pragnąc ułatwić czytelnikom nabycie pomnikowego dzieła, które stanowi wysoką zasługę w ruchu wydawniczym lat ostatnich, porozumiała się z redakcją *Słownika geograficznego*, i ogłasza wyłącznie dla prenumeratorów „*Kurjera*” przedpłatę na „*Słownik*” z ustępstwem 30%.

Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich,

pod redakcją pp. Filipa Sulimierskiego, Bronisława Chlebowskiego i Władysława Walewskiego, wychodzi zeszytami co miesiąc.

Jest to jedyna dotąd wyczerpująca encyklopedia polska geograficzna, która, oprócz właściwej geografii, obejmuje tak olbrzymi zapas materiału historycznego, społecznego, statystycznego, że stanowi prawie najzupełniejszą encyklopedję wszystkiego, co dotyczy naszego kraju w przeszłości i dzisiaj. Jest to dzieło źródłowe, opracowane na podstawie najnowszych badań w zakresie krajoznawstwa i historii, doprowadzone do ostatniej chwili, obejmujące materiał nieprzestarzały, lecz najnowszemu stanowi wiedzy i nauki o kraju odpowiadający.

W pracy tej, oprócz kilkudziesięciu stałych współpracowników, przyjęło dotąd udział przeszło tysiąc osób, które od czasu do czasu nadsyłają redakcji materiały z okolic lepiej sobie znanych.

W rzedzie stałych współpracowników spotykamy zasłużone w piśmiennictwie pióra pp. Edwarda Rulikowskiego, Aleksandra Jelskiego, Bronisława Gustawicza, Ludwika Dziedzickiego, Gustawa Manteuffla, a obok nich występują też przygodnie pp. Adolf Pawiński, Ernest Swieżawski, dr Antoni J., Alfons Parczewski i w. in.

Słownik wychodzi regularnie bez przerwy, dzięki ofiarności wydawcy p. Władysława Walewskiego, nie szczędzącego znacznych kosztów na to pomnikowe w literaturze naszej dzieło, którego każdy zeszyt pociąga za sobą dopłatę bezpowrotną paruset rubli i dzięki mozolnej pracy głównego redaktora Filipa Sulimierskiego.

Zniżona o 30% cena służy tylko tym prenumeratorom, którzy zapragną brać „*Słownik*” od pierwszego zeszytu miesięcznie albo od pierwszego tomu rocznie, a mianowicie:

W Warszawie z przes. poczt.
 zeszyt pojedynczy po rs. — kop. 35 rs. — kop. 45
 tom pierwszy rs. 4 kop. 20 rs. 5 kop. 40
 tom I w pięknej oprawie rs. 5 kop. 10 rs. 6 kop. 20

Zeszyt składa się z 5 arkuszy dużego formatu, tom z 60 arkuszy czyli 960 stronnic.

Zeszyt pierwszy ekspedjowanym będzie w pierwszej połowie stycznia 1885 roku, zeszyt drugi w pierwszej połowie lutego i t. d.

W dniu jutrzejszym rozpoczyna się czterdziestodniowe nabożeństwo w kościołach św. Aleksandra;

Narodzenia N. Marii Panny (po-karmelickim) i św. Stanisława na Woli.

Nabożeństwo rzeczzone ukończy się w dniu 1-y stycznia roku przyszłego.

Jutro w kościele św. Franciszka Serafickiego odbędzie się o godzinie 10-ej zrana solenna wotywa przed ołtarzem św. Antoniego.

Przegląd polityczny.

Z Rzymu piszą do zwykle dobrze poinformowanej *Schlesische Volkszeitung*:

„Korespondencje, wysyłane z Rzymu do *Kreuz Ztg* i innych pism berlińskich, uważać należy jedynie za *ballons d'essai*, mające wyłącznie na celu przygotowanie publiczności do pewnych niespodzianek. I tak np. *Kreuz Ztg* twierdzi, że Prusy dopiero wtedy ustąpią w dziedzinie kościelno-politycznej, gdy Ojciec św. przyjmie proponowanego przez Pruskią kandydata, jako następcę kardynała Ledóchowskiego na stolicę gnieźnieńską.

Stolica Apostolska zaproponowała od chwili rozpoczęcia rokowań w tej sprawie już sześciu kandydatów, przypuszczając, iż równocześnie z przyjęciem rezygnacji ks. kardynała zgodzi się rząd na życzenia Ojca św. w kwestji wychowania i jurysdykcji biskupów.

Tego ustępstwa Leona XIII rząd pruski wcale nie uwzględnia, przeciwnie ks. Bismark upiera się przy swoim kandydacie. Kandydat ów nie jest nawet polakiem, chociaż dobrze mówi po polsku. Książę Bismark żąda nie tylko zmiany osoby, lecz także zmiany systemu. Stolica Apostolska zważać musi na to, aby przyszły arcybiskup był osobą u społeczności i duchowieństwa poważaną i kochaną. Cała ta sprawa byłaby już dawno załatwiona, gdyby rząd był sobie tego życzył i gdyby był przystąpił do rozwiązania sprawy zasadniczej, to jest do zmiany ustaw majowych.”

W końcu, dodaje korespondent, mylna jest pogłoska, jakoby pan Schlözer od czasu ostatnich mów kanclerza w parlamencie nie był w Watykanie. Tak nie jest, pan Schlözer wie dobrze, iż mówom kanclerza przypisują w Watykanie tylko taktyczne znaczenie.

O ile nam wiadomo, pisze *Kurjer poznański*, przystępując powyższą korespondencję, przeznaczony jest na godność arcybiskupa gnieźnieńskiego jeden z kanoników pelplińskich, dawniejszy radca regencyjny, ksiądz Wanjura, pochodzący z Górnego Śląska i mówiący po polsku.

Podróż paryska księcia Bismarka okazała się, jak na teraz, fantazją bulwarowych dzienników. *Temps* zaprzeczył jej stanowczo w Paryżu, niemniej kategorycznie wyparto się jej z Berlina. Poważna prasa francuska, przyjaźnie dla rządu usposobiona z *Journal des débats* i *République française* na czele, nie wspomniała nawet słowem o sensacyjnych „odkryciach” *Figara* i *Gaulois*. Z tem większą niepowściągliwością rzuciła się na p. Ferry prasa opozycyjna, radykalna i kleralny-monarchiczna. P. Rochefort w *Intransigant* nie ośmielił się oświecić bengalskim ogniem swego gryzącego dowcipu grupę „pana Ottona i pana Juliusza” (Bismarka i Ferry’ego) w czułym uścisku. Język *Universa* niemniej był uszczypliwym. Pomimo wszystkiego moralna korzyść (czy niekorzyść?) tego istnego *ballon d'essai*, wypuszczonego z hotelu *Figara*, jest ta, że nad Sekwaną, wśród kilkunastu polemik oswojono się już z tą najoryginalniejszą niewatpliwie idea, iż gdyby po kilku tygodniach lub miesiącach albo książę Bismark zechciał pojechać do Paryża, albo p. Ferry do Warszawy, fakt nie wydałby się już tak potwornym i niemożliwym, jak w obecnej chwili. Może o to tylko chodziło...

Tymczasem Anglja broni się po niewczasie prze-

ciw zamachom księcia Bismarka na jej kolonialne jedynowładztwo. Okręt angielski „Goshawk” rozwinął copredziej flagę narodową w Port Durnford, leżącym w sąsiedztwie kraju zulusów w zatoce St. Lucia. Anglja drży z obawy, aby ks. Bismark nie stanął tak silną stopą na gruncie południowo-afrykańskim, iżby mógł zawiechrzyć stan rzeczy w jej kolonjach tamtejszych, podając dłoń pomocną boerom transwaalskim. Równocześnie prezydent Wiktorji, James Service, zawezwał inne kolonie australskie Anglii, do założenia zbiorowego protestu przeciw zaborowi wysp oceanu Spokojnego przez Niemcy. Tasmanja i Queensland przystąpiły do proponowanego protestu, ale południowa Walja i południowa Australia odmówiły.

Wiadomo z telegramów, że ważna sprawa umów kolejowych w parlamencie włoskim szczęśliwie załatwiona została w duchu projektu rządowego. Celem uzupełnienia treściwych wiadomości, podajemy przebieg ostatniej rozprawy. Na posiedzeniu tem była obecna niezwykle liczba deputowanych, gdyż 432-ch. Zanardelli zabrał głos w sprawie oschstej i oświadczył, że niechętnie mówi, ale uczynić to musi ze względu, iż za przyczynę przyjęcia ugody z towarzystwami kolejowymi podano zredagowany przez niego i uznany artykuł 4-ty konwencji bazylejskiej. Zdawałoby się zatem, że kiedy dziś występuje przeciw powierzeniu ruchu kolejowego ręką prywatnym, to popada w sprzeczność sam z sobą. Mówca jednak i dziś jeszcze życzy sobie zarządu prywatnego, ale nie w duchu przedstawionych umów, ponieważ te oddają cały ruch kolejowy towarzystwom, które nie wnoszą ani śmiałości, ani samodzielności wielkiego kupca w ekonomiczne życie państwa, ale zbierają jedynie będą bez wszelkiego ryzyka zagwarantowane im przez państwo dochody, a temsamem niechętni okazać się wszelkiemu postępowi. Minister prezydent Depretis: Cokolwiekby powiedziano więcej, to jednak twierdzą, że umowy odpowiadają chwale izby z r. 1876-go. Wszelki wniosek, domagający się odroczenia dyskusji, jest niemożliwym do przyjęcia. Minister uważa równie za niemożliwy do przyjęcia wniosek dep. Luzattiego, wyrażający potrzebę zarządu państwowego na kolejach.

Rząd może przyjąć tylko wniosek komisji, który mówi: „Izba, uznając konieczność regulaminu o ruchu kolejowym, wypracowanego w duchu artykułu 4 ustawy z roku 1876-go, przechodzi do porządku dziennego”. Minister skończył temi słowy: „Jestem stanowczo zdecydowany wbrew piętrzącym się do kółla mnie namietnościom, spełnić mój obowiązek, ponieważ jestem głównym twórcą tego projektu ustawy. Wytrwam do ostatka, jakkolwiek czuję fizyczne zmęczenie, spowodowane walkami politycznymi. Potrzeba nieodzownie, ażeby izba wyraziła swoje zapatrywanie, gdyż w ciężkich tych czasach rząd potrzebuje siły i powagi.” W głosowaniu odrzucono wniosek Baccarinięgo, żądający odroczenia 252 głosami przeciw 170, a Luzattiego 247 głosami przeciw 170. Wniosek komisji, oznaczony powyżej przez Ministra, przyjęty został 237 głosami przeciw 188. Następnie odroczyła się izba do dnia 15-go stycznia.

Br. Z.

Kwestjonariusz hr. L. Krasieńskiego.

W dalszym ciągu pracy naszej (ob. nra 323, 328, 341 i 347) powinniśmy przystąpić do rozbiórki pytania 5-go kwestjonariusza:

„Jakie są w teraźniejszych warunkach koszty produkcji w Królestwie: zboża, roślin okopowych, wełny, bydła (mleka, skór, masła), koni, owiec i trzody chlewnej?”

Pytanie to jednakże nie może być tutaj traktowane. Warunki kosztów produkcji są niemal w każdej części kraju odmienne i tak dalece zależne od lokal-

nych stosunków, od miejscowej ludności, od łatwiejszej lub trudniejszej obróbki ziemi, bliskości miast lub fabryk, wreszcie od zasobów gospodarstw i ich właścicieli, że niepodobna tej kwestji rozstrzygnąć jednostronnem zapatrywaniem się. Szczegółowe, wyczerpujące odpowiedzi, przesyłane do zarządu Towarzystwa z rozmaitych stron kraju, pozwolą wysnuć odpowiednie wnioski.

Następuje pytanie 6-te:

„Jaką być powinna cena minimalna poprzednio wymienionych produktów, żeby pokryć poniesione wydatki, a mianowicie: a) podatki rządowe i opłaty gminne; b) procent od kapitału zakładowego; c) procent od kapitału obrotowego; d) koszt robocizny; e) koszt przewozu na miejsce zbytu; f) asekuracja ruchomości i nieruchomości; g) koszty ogólne pośrednie i bezpośrednie.”

Odpowiedź na to pytanie znajdzie się również w obszernem rozwiązaniu pytania 5-go, a zarazem dać będzie mogła prawdziwy obraz ujemnych lub dodatnich stron naszej zaradności administracyjnej. Słusznie też nasze Towarzystwo popierania przemysłu i handlu w swej dodatkowej odezwie kładzie nacisk na swych korespondentów, aby zechcieli pytania 5, 6 i 7 dokładnie i wyczerpująco traktować i aby odpowiedzi ich „były oparte na rzeczywistości i osobistym doświadczeniu”.

Pozostaje paragraf 7-my i ostatni kwestjonariusza: „Co czynić należy, aby koszty produkcji zmniejszyć co do powyżej wymienionych działów?”

Pytanie to wchodzi w same jądro położenia, dopełniające zaś słowa dodatkowej odezwy „chodzi tu o wskazanie, jakie środki, będące w naszej własnej lub wysokiego rzędu mocy, mogą usunąć lub przynajmniej zmniejszyć szkodliwość czynników na podwyższenie kosztu produkcji wpływających”, ułatwia nam zadanie.

Co z siebie i przez siebie zdziałać możemy, okazaliśmy już po części w poprzednich artykułach. Przechodząc pojedynczo do poszczególnych pytań 6-go, uzupełnimy jeszcze nasze poglądy.

Co jest w mocy wysokiego rzędu dla nas zrobić, tego przesądzać nie chcemy, ale dlaczegoż nie mielibyśmy o tak żywotnych, kraj cały obchodzących sprawach wygłosić tutaj naszych desideratów. Wszak to już nie o jednostki, nie o tysiące nawet idzie, ale byt i ustrój całego społeczeństwa zagrożony; gdzie więc szukać ratunku, jeżeli nie tam, z kąd on najrychlej i najskuteczniej przyjść może.

Przyjrzyjmy się tylko nieco głębiej tej kwestji zaistnienia ekonomiczno-rolnego, ze stanowiska ogólnego, państwowego.

Bez zaprzeczenia konkurencja z nadmiarem zaatlantycznej produkcji wpłynęła pośrednio na upadek europejskiego i naszego handlu zbożowego, a nas producentów prawie samego zboża dotknęła najdotkliwiej. Ale gdy zwrócimy oczy wkoło siebie, gdy sięgnijemy w sam rdzeń warunków ekonomicznych, w jakich się obracamy, a rozpatrzmy się w finansowym i administracyjnym położeniu, w jakim się własność ziemską znajduje, to nietrudno nam będzie dostrzedz zła i uznać je za bezpośredni, zgubnie działający czynnik.

Kryzys gospodarski, która głównie od dwóch lat się ujawniała, nietylko nad nami ciąży. Cała Europa uczuła dotkliwie to przesilenie. W Belgji, we Francji własność ziemską uległa ogromnej zniszczeniu, dzierżawcy nie są tam już w stanie wypłacać umówionej tenuty właścicielom, jakkolwiek ci i tak zaledwie 3—4 procent od swego nieruchomionego kapitału otrzymywali. Głosy też rolników wzięły przewagę nad samolubnymi lamentami spekulantów. Rząd postanowił dać opiekę upadającej własności ziemskiej. Nałożone cło od zboża, maki, bydła, i to stosunkowo wysokie, ochroni, tymczasowo przynajmniej, niejednego właściciela od bankructwa. W Niemczech liczne ankiety rolnicze prześcigają się w obmyśleniu środków zaradczych, a świeżo utworzył się z członków parlamentu klub agrarny, którego zadaniem będzie popierać usilnie wobec najwyższej rady związkowej wszelkie mające związek z rolnictwem ulgi i udogodnienia.

Nie inny jest też cel i naszego zarządu Towarzystwa, jak tylko ten, aby przez zbadanie przyczyn dojdź do usunięcia skutków; przez dokładne zestawienie pierwszych zapobiedz smutnym następstwom ostatnich.

Nie brak wskazówek, w jaki sposób i na jakich danych opręć mamy nasze desiderata i poddać je pod rozpoznanie wysokiego rzędu. Czy je weźmiemy z codziennej praktyki, czy się rozpatrzmy w przeprowadzanych licznie w tych ostatnich czasach obradach i ankietach rolnych za granicą; czy wreszcie przejrzymy spostrzeżenia i uwagi, przesłane przez korespondentów z Cesarstwa i Królestwa do departamentu rolnictwa i przemysłu wiejskiego, wszędzie

znajdziemy mniej więcej te same zapatrywania się na ogólne położenie, tak, że pod utartą już niemal nazwą *potrzeb gospodarstwa wiejskiego* można je streścić i sformułować, odnośnie do naszych stosunków, w kilku postulatach i wnioskach.

Należałoby tedy przede wszystkim zabezpieczyć właścicieli ziemskich w ich własnych posiadłościach przez stanowe uregulowanie służebności, czy to leśnych, czy pastwiskowych, czy innych. Ten anormalny stan własności jest jednym z głównych czynników zgubnie oddziałujących na wewnątrz, a odbija się też i na zewnątrz w trudnościach, jakie kapitałisci zagraniczni stawiają w udzielaniu pożyczek państwowym, stwierdzając raz jeszcze ten pewnik, że wartość nieruchomości, a szczególnie ziemiska, jest podstawą i gwarancją dobrobytu krajowego.

Wychodząc z tegoż założenia, winniśmy zwrócić uwagę czyją należy, na utrudnienia, jakich doznaje przy tranzakcjach własność nieruchomości przez zwiększenie opłat stemplowych, i na straty, których ponieść nie jest w stanie. Przy sprzedaży większej realności wysokość opłaty stanowi nieraz cały fundusz tego, który zmuszony do sprzedania zaledwie ten kapitałik, odpowiadający opłacie, z ruiny mógłby wyratować. Nabywca bowiem rzadko kiedy ten ciężar ponieść pragnie. Ztąd nowa trudność, która zmusza właściciela do pozostania przy swej własności; do prowadzenia dalej bez zasobów rujnującego gospodarstwa w nadziei, że rok przyszły jakąś wyżką przyniesie. Gdyby taki właściciel miał przynajmniej sposób ratunku w nieuciążliwej pożyczce; gdyby odpowiednie instytucje rządowe lub prywatne udzielały mu na hypotekę pożyczki długoterminowej z procentem możliwym i amortyzacyjnym, znalazłby jeszcze punkt oparcia i sposób ratowania swego mienia. Gdyby istniejące lub nowo powstałe banki rolnicze mogły mu dostarczyć na dogodnych warunkach krótkoterminowego kredytu, nie byłby zmuszony stosować się do sprzedaży swych produktów do chwilowych swych potrzeb, ze stratą nieraz całorocznego zarobku.

Gdyby wreszcie ułatwione i udoskonalone komunikacje, oraz zmniejszone taryfy kolejowe pozwalały mu zająć się samemu odstawą i sprzedażą swego towaru w miejscowościach najkorzystniejszego zbytu, nie potrzebowałby się posilkować uciążliwym a zawsze wyzyskującym pośrednictwem.

Gdy do tych ogólnych poglądów dodamy jeszcze obraz niezaprzeczonych korzyści, jakie rolnictwo odnieść może z zakładanych w odpowiedniej ilości stacyi oceny nasion, sztucznych nawozów, zarodkowych obór, stajni i owczarni; gdy zwrócimy raz jeszcze uwagę na departament rolnictwa na utrudnione stosunki handlu spirytusem, zwłaszcza też w pasie nadgranicznym ze względu na kontrabandę, gdybyśmy nadto przedstawili dobroczynny wpływ, jaki wywrzeć mogą na podniesienie rolnictwa mniejsze tak zwane gospodarskie gorzelnie, sądzimy, że dając do rozpoznania i oceny wysokiemu rządowi ten prawdziwy i rzetelny stan naszego rolnictwa, w niczem nie przekroczylibyśmy naszych praw, a w każdym razie spełnilibyśmy zadanie, do którego nas powołuje dbałość o dobrobyt tak państwowy jak i krajowy.

Z. del Campo.

„Świat wiedeński”

Mówią o ludach szczęśliwych, że nie mają historii, o cesarzowej austriackiej można by to samo powiedzieć. Nie romantycznego nie wiąże się z jej życiem, przynajmniej w Austrii. Za to w Węgrzech można powiedzieć, że cała szlachta uwielbia piękną swą królową, która się jej raz ukazała w kostjumie węgierskim i która zadała sobie trud wyczerpania się niełatwego bynajmniej języka Arpadów; cesarzowej podobał się ten kult rycerski wielkich magnatów, tak przywiązanych niegdyś do Marii Teresy. Lecz w demokratycznej Austrii monarchini i lud pozostali dla siebie obcy.

Z wyjątkiem dworaków i zapraszanych na bale dworskie, bardzo mała liczba w Wiedniu może się szczerze znaną osobistą cesarzowej. Wielu wiedeńczyków nie widziało jej wcale. Żałujemy ich szczerze, bo cesarzowa Elżbieta była i jest jeszcze bardzo piękną. Sądząc, że obojętność cesarzowej na zyskanie sobie popularności pochodzi z uznania i z rezygnacji wobec faktów spełnionych. Cesarzowa byłaby bardzo chętnie poddała się wymaganiom korony, gdyby ta korona zachowała była dawne swoje przywileje. Przywiązana do dawnych tradycji etykiety, ustrzegła dwór od najazdu nowoczesnych idei. Zgodziłaby się chętnie na pokazywanie się ludowi w blasku tradycyjnego przepychu; gdyby wierzyła w respekt ludu, lecz wie ona, że z dawnych zwyczajów została się tylko forma i szlachetna ta pani, która nie pogardza zażyłością z amazonką cyrkową, wstręt ma do wszelkiej reprezentacji państwowej.

Atoli kult katolicki wymaga, ażeby dwa razy do roku cesarska para znalazła się w styczności z ludem, w całej świetności zewnętrznej blasku, przy rezurekcji i podczas Bożego Ciała. Wiedeńczycy cieszą się naprzód, że ujrzą swoją monarchinię, otoczoną damami dworu i paziemi, w pochodzie procesji, tymczasem rok rocznie dowiadują się, że naj. pani z powodu zasnienia pozostać musiała na wsi. Najkonserwatywniejsi mieszczanie łatwiej przebaczą zbrodnię swojemu monarche, aniżeli pozbawienie ich pysznej uroczystości.

Cesarzowa posiada tę rzadką cnotę, że się nigdy nie miesza do polityki, cnotę tem rzadszą, że dzieje się to w monarchji konstytucyjnej. W zamian za to lubi pałować na swoim dworze, w czym jej cesarz nie przeszkadza bynajmniej, pozostawiając jej najzupełniejszą niepodległość.

Uposobienia wreszcie obojga monarchów są bardzo zbliżone do siebie, oboje mają, namiętne upodobanie w samotności, w polowaniu i w konnej zuchwałej jeździe.

Cesarzowa Elżbieta, chociaż zaczęła się uczyć jazdy konnej dopiero po 20-ym roku swojego życia, jest pierwszą amazonką, nietylko w całej swojej monarchji ale i w Anglii, Szkocji i Irlandji, skoro ją za taką uznali Anglii podczas owych słynnych jej łowów w Irlandji.

W łowach *par force* jazda konna gra najważniejszą rolę, można więc zrozumieć uwielbienie Anglików dla cesarzowej Elżbiety, której nikt dorównać nie zdołał. Teraz poluje ona w Gödöllo i w Göding.

W leczeniu oddaje cesarzowa pierwszeństwo homeopatii i masażowi, posługuje się też metodą terapeutyczną Matteiego z Bononji. Dwór naturalnie idzie za jej przykładem, co napedziło niemale klientów jenerałowi kawalerji Fratriczewiczowi, kapitanowi gwardji węgierskiej. Wszakże cesarzowa nie radzi się homeopatów i matteistów z profesji. „Nie chcę urazić poczciwego doktora Meyerhoffera, który dobrze pielegnował nasze dzieci, gdy były małe, a który jest allopatą” — rzekła pewnego razu do kogoś, który się dziwił, że wysłała telegram z zapytaniem o radę lekarską do wspomnianego jenerała.

L.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE

== Rada państwa zatwierdziła przedstawiony jej przez ministerjum oświecenia projekt zrównania prywatnych średnich zakładów naukowych z takimiż zakładami rządowymi pod względem przywilejów przy pełnieniu powinności wojskowej. Z przywilejów powyższych korzystać będą te prywatne zakłady naukowe, które, jak już donosiliśmy, przedstawiają pod względem programu nauk i wewnętrznej organizacji typ, zupełnie zbliżony do rządowych średnich zakładów naukowych.

== Komisja, pracująca nad ułożeniem nowego kodeksu karnego, ukończyła już projekt części szczegółowej kodeksu.

== Projekt nowego kodeksu karnego zwraca szczególną uwagę na pojedynki, które uległy ścisłej klasyfikacji. Według brzmienia projektu, pojedynki zaliczone są do grupy zabójstw i uszkodzeń na zdrowiu i ztąd na wysokość kar wpływać będzie względ na następstwa pojedynku.

== Rada państwa zwróciła ministerjum komunikacyi uwagi, poczynione przez ministra komunikacyi nad projektem ogólnej ustawy dróg żelaznych, opracowanym przez komisję hr. Baranowa, a to dla poczynienia uzupełnień i modyfikacyi, zgodnie z opinjami innych ministerjów. Wskutek tego we wspomnianem ministerjum utworzona została komisja i kilka podkomisji dla szybszego wygotowania ostatecznego projektu, który w końcu stycznia r. p. ponownie przedstawiony zostanie radzie państwa do zatwierdzenia.

== Wskutek ogłoszenia konkursu na projekt specjalnych wagonów towarowych do przewozu zboża bez worków, nadesłano komisji 53 projektów. Z tej liczby wybrano trzy, jako mniej więcej odpowiadające założeniu i te mają być poddane próbie praktycznej. Ostateczne przyznanie i ogłoszenie nagród nastąpi przed dniem 13-ym czerwca roku 1885-go.

== Nowo utworzone stacje telegraficzne: Widze i Orany w gub. wileńskiej, Sokółka w gub. grodzieńskiej i Chmielniki w gub. podolskiej, z powodu zjednoczenia zarządów poczt i telegrafów, zostały, jak ogłasza *Praw. wiest.*, złączone z miejscowymi stacjami pocztowymi pod kierownictwem wspólnych naczelników.

== Kolej wiedeńska osiągnęła w listopadzie r. b. dochodu ogółem rs. 766,065 kop. 7, czyli mniej o rs. 64,815 kop. 12 aniżeli w tymże miesiącu roku ubiegłego. Od 1-go stycznia do końca listopada dochody kolei wiedeńskiej wyniosły rs. 7,775,848 kop. 74 1/2, a zatem więcej o rs. 150,027 kop. 84 w porównaniu z tymże okresem roku 1883-go. Dochód

kolei bydgoskiej w listopadzie osiągnął cyfry rs. 103,130 kop. 71, zatem w porównaniu z tymże miesiącem r. z. zwiększył się o rs. 5547 kop. 31¹/₂. Od 1-go stycznia do końca listopada dochód wyniósł rs. 946,683 kop. 50, tj. zmniejszył się o rs. 123,800 kop. 71¹/₂ w stosunku do roku 1883-go.

= Etat osobisty urzędników kolei terespolskiej na rok przyszły podniesiono z 525,059 na 542,058 rs., czyli prawie o 27,000 rs. Podwyżkę tę, jakkolwiek znaczną, zmniejsza jednak ta okoliczność, iż suma wyznaczona w r. 1884-ym na utrzymanie służby, pozostawionej po za etatem normalnym, zmniejszy się w r. p. o 6,732 rs. 50 kop., przez wyjście na emeryturę osób należących do tej kategorii. Faktycznym również zmniejszeniem plac pobieranych przez urzędników będzie przyjęcie nowej projektowanej ustawy emerytalnej, gdyż jeśli głosowanie oświadczy się za zniesieniem dawnej ustawy, to służba kolei, placąc zdwojoną składkę emerytalną, faktycznie będzie pobierała placę o 4 proc. mniejszą.

= Rada miejska dobroczynności publicznej donosi, iż w dniu 23-im lutego rozdane będą z procentów od legowanego przez b. p. małżonków Sonenbergów kapitału wsparcia rs. 560 kop. 60 ubogim krewnym zapisodawcy i rs. 2,242 kop. 38 innym ubogim wyznania starozakonnego. Podania wnoszą należy do dnia 19-go stycznia.

= P. oberpolicmajster poleca komisarzom cyrkulowym zarządzić jeneralną rewizję ksiąg ludności, również przekonać się, czy wszyscy mieszkańcy posiadają książeczki legitymacyjne, książki służbowe i karty wyrobne. Nadto dla kontroli biura adresowego polecono w każdą sobotę oprócz zwykłych codziennych zawiadomień, składać szczegółowe raporty o zameldowaniu tak stałych, jak i niestałych mieszkańców.

= Bank dyskontowy płacić będzie od Nowego Roku stopę procentową od 3 — 6% stosownie do rodzaju lokacji kapitału.

= Zawieszone od wigilii Bożego Narodzenia czynności w kasach pożyczkowych rzemieślniczych, załatwiane będą prawidłowo od dnia dzisiejszego.

= W dniu jutrzejszym, o godzinie 9-ej wieczorem, odbędzie się w lokalu zarządu starszych zgromadzenia kupieckiego pierwsze ogólne zebranie członków Towarzystwa wzajemnej pomocy subiektów handlowych i przemysłowych.

= W sobotę, o godzinie 7-ej wieczorem, w obojętnej przy ulicy Pańskiej, odbyło się zebranie rady opiekuńczej dla biednych cyrkulu VIII-go, na którym rozdzielono składki najbardziej potrzebującym i podzielono się na rewiry, celem zbierania ofiar na drzewo dla niezamożnej ludności naszego miasta.

= Rektor uniwersytetu warszawskiego, t. r. Ławrowski, w dniu wczorajszym wyjechał do Petersburga.

= Z literatury.

* Autor dzieła p. n. „Nieśmiertelność duszy”, wydanego w roku zeszłym, p. Wład. Mich. Dębicki przygotował do druku rozprawę p. t. „Postęp, szczęście i rewolucja socjalna. Chłodne uwagi o gorących kwestjach”.

Jest to rozbiór krytyczny trzech najwybitniejszych dzisiaj teorii postępu, liberalnej, socjalnej i chrześcijańskiej ze stanowiska utylitaryzmu i eudemologii, czyli nauki o szczęściu.

* Rodak nasz, Józef Bobek, wydał w Lipsku pracę matematyczną: „Einleitung in die Theorie der elliptischen Funktionen”. (Wstęp do teorii funkcji eliptycznych.)

* Wyszedł z druku kalendarz ludowy redakcji *Zorzy*, liczący już szesnasty rok wydawnictwa.

* Z powodu wzmianki o metodzie nauki języka czeskiego p. Pawła Byczkowskiego, umieszczonej w nrze 350b naszego pisma, autortęże metody przysłała nam odpowiedź, w której powołuje się na to, iż oprócz *Biblioteki warszawskiej* i *Kurjera porannego*, wszystkie pisma piszące o jego książeczce oddały jej pochwały, a nadto wyraziły się o niej pochlebnie pisma czeskie *Zlata Praha*, *Slovansky sbornik* i inne.

Nie chcemy wznawiać polemiki w tej sprawie, tembardziej, iż p. B. zawiadamia nas, iż wkrótce wyjdzie drugie wydanie jego metody „uzupełnione i poprawione”, będzie więc jeszcze sposobność powrócenia do tej rzeczy.

= Z teatru i muzyki.

* Repertuar teatru Wielkiego na bieżący tydzień alegnie prawdopodobnie zmianom.

Mianowicie zapowiedziane na czwartek pierwsze przedstawienie „Giocondy” nie przyjdzie do skutku z powodu zasłabnięcia p. Hermanówny, która uległa dyfterytycznemu zapaleniu gardła.

Urządzono wprawdzie z polecenia dyrektora zastępc

stwo i partję p. Hermanówny powierzono p. Szczepkowskiej, po której znów rolę oddano p. Quatriniównę i próby w tym składzie odbywają się dalej, ale podobno zastępczyni nie zdąży wyuczyć się do czwartku.

Gdyby nie było „Giocondy” we czwartek, odśpiewany zostanie „Straszny dwór” z udziałem pp. Stromfeld-Klamrzyńskiej, Szczepkowskiej i Mysziugi.

* Na scenie teatru Małego odbyła się dzisiaj próba jeneralna z „Nocy świętojańskiej” Staszczyka.

* Jutro ostatni występ p. Russel.

Artystka odśpiewa „Lindę z Chamounix”, a na zakończenie pierwszy raz scenę z opery „Dinorah” Meyerbeera.

Dyrekcja traktuje z p. Russel o pozyskanie artystki na szereg występów gościnnych w czerwcu i lipcu.

* Księgarnia F. Hosioka wydała na nadchodzący karnawał zbiór 16 utworów do tańca, stanowiących album p. n. „Wiązanka róż”.

= Ze sztuki.

* Obrazy Matejki: „Jan Zamoyski po zwycięstwie pod Rieczyną” i „Kazanie Skargi” niedługo już zdobić będą wystawę Towarzystwa zachęty sztuk pięknych.

Pierwszy z nich tylko jeszcze dzisiaj oglądać można, drugi zaś pozostanie na wystawie do d. 2-go stycznia.

Wkrótce umieszczoną będzie na wystawie słynna rzeźba Piusa Welońskiego: „Gładjator”.

* Ostatni numer przeglądu artystycznego rosyjskiego *Żiwopisnoje obozrenje* zawiera same drzeworyty rżnięte w Warszawie, pomiędzy innemi ołówka Andriollego.

= Ośmiowiekowa rocznica.

W tomie II „Monumentów” Bielowskiego znajduje się wzmianka, że w r. 1085 biskup bamberski Otton otworzył w Krakowie szkołę, z wykładowym językiem polskim.

W roku przyszłym upływa od tej pory... 800 lat.

= Dla ubogiej ludności.

Grono ludzi dobrej woli, uwzględniając trudne położenie ludności robotczej, pozbawionej wskutek ogólnej stagnacji możliwości zarobkowania, złożyło pomiędzy sobą pewien fundusz, przeznaczając takowy na pomoc dla pozbawionych pracy.

Pomoc ta ma być udzielana w formie pożyczek.

W tym celu zebrany fundusz złożony został w istniejących kasach pożyczkowych przy warszawskim Towarzystwie dobroczynności do ich dyspozycji, a to za zezwoleniem Głównego Naczelnika kraju z wyraźnym oznaczeniem celu, na jaki fundusz ten użyty być winien.

Pożyczki wydawane będą w formie marek do sklepów Merkurego na artykuły pierwszej potrzeby, jak żywność i opał i w gotowiznę.

Te ostatnie pożyczki nie mają przenosić 1/10 części całego posiadanego funduszu.

Jako normę tych ostatnich pożyczek ustanowiono dla ludzi bezżennych dziennie kop. 10, dla żonatych kop. 20, dla żonatych z jednym lub dwojgiem dzieci 30 kop., dla żonatych mających licznieszą rodzinę 40 kop.

Pożyczki wydawać się będą na czas jednego tygodnia, po upływie którego może być wydana nowa następna także sama pożyczka.

Funkcjonowanie czasowej tej instytucji pomocy ma trwać do 30-go marca r. p.

Do korzystania z pożyczek mają prawo robotnicy fabryczni, rzemieślnicy cechowi i inni rzemieślnicy.

Zwrot pożyczek nastąpi z przyszłych zarobków pożyczających, którym potrącać się będzie 8% z należności, jakie po znalezieniu roboty przypadają im będą od fabryk lub właścicieli warsztatów rzemieślniczych.

Po pożyczkę zgłaszać się można do istniejących czterech kas rzemieślniczych, za złożeniem odpowiednich dowodów.

Redakcja nasza chętnie przyjmować będzie ofiary na cel powyższy.

= Z Towarzystwa wioślarskiego.

W wieczór sylwestrowy odbędzie się w Towarzystwie wioślarskim zabawa tańcząca.

Bilety na zabawę wydaje już od dnia wczorajszego kancelarja Towarzystwa.

Następne zabawy tańczące odbywać się mają co drugą sobotę.

= Bal.

Jedną z najwcześniejszych zabaw publicznych będzie w karnawale bal na dochód „Przytuliska”, instytucji rzetelnej niosącej ubogim pomoc.

Bal ten odbyć się ma dnia 17-go stycznia.

= Nowa fabryka.

Słyszeliśmy, iż jeden z kapitalistów zamierza założyć w naszym mieście fabrykę zegarów ściennych.

Na kierownika tego zakładu ma być wezwany

polak, specjalnie za granicą wykształcony w zegarmistrzostwie.

= Przez wdzięczność.

Portret Wacława Prohazki, wykonany i ofiarowany przez artystę-malarza Karola Millera, zawieszono w tych dniach na chórze kościoła po-pijarskiego.

Jak wiadomo, ś. p. P. przez lat 42 kierował bezinteresownie miejscowym chórem amatorskim.

= Przypomnienie.

Główny zarząd poczt i telegrafów przypomina, iż po wprowadzeniu nowych marek wartości 1, 2, 3, 5, 7, 14, 35, 70 kop., 3 rs. 50 kop. i 7 rs., kopert stemplowych wartości 5, 7 i 14-tu kop., oraz blankietów do listów otwartych bez stempla i ze stemplem 3-kopiejkowym, dawne marki, koperty i blankiety przestaną mieć wartość z dniem 13-tym stycznia 1885-go roku.

Wszelka korespondencja, oddana po terminie prekluzyjnym z dawnymi markami, uważana będzie jako nieopłacona.

Posiadający marki, koperty i blankiety dawnego stempla nie mają wszelako prawa żądać wymiany na nowe.

= Liczna rodzina.

Pewne małżeństwo, zamieszkałe na Podwalu, utraciło w tych dniach ósmą z kolei córkę.

Pozostało im jednak przy życiu jeszcze 9 córek i syn, najstarsze z tych dzieci liczy lat 18, najmłodsze 1¹/₂ roku.

Całego tego błogosławieństwa bożego doczekali się małżonkowie F. w ciągu 20-letniego pożycia.

= Nikczemność.

Pan S., urzędnik jednej z tutejszych instytucji prywatnych, ciężko zachorował; wezwany lekarz zaordynował odpowiednie środki i zapisał lekarstwo.

Chory, mieszkając sam, znalazł się w przykrem położeniu, nie miał bowiem kogo posłać do apteki, a lekarstwo miało być bezzwłocznie użyte.

Wtem, jakby na szczęście, wchodzi jego przyjaciel, który nie wiedząc nic o jego chorobie, postanowił go odwiedzić.

Łatwo zrozumieć, że pacjent skorzystał z okazji i prosił przyjaciela o pafatygowanie się do apteki, na kosztą zaś, nie mając drobniejszych pieniędzy, dał mu 25-rublowy banknot.

Odwiedzający z chęcią przyjął propozycję, wziął pieniądze oraz receptę, wyszedł i... więcej się już nie pokazał...

Nie chodzi tu o stratę materialną, lecz oszukać w taki sposób przyjaciela chorobą złożoną, pozbawić go możliwości ratunku w chorobie — to już nikczemność wyrafinowana i żalujemy bardzo, że w podobnych wypadkach nie ma zwyczaju wymieniania winnych z imienia i nazwiska.

Byłoby to nauką i przestrogą dla innych, a winowajca przedstawiłby się we właściwym świetle.

Dodać należy, że p. S., wskutek powyższego zdarzenia, silnie jeszcze zaniemógł...

= Falszywe kupony.

Kilka osób zostało w tych dniach załapanych na falszywe kupony pożyczki wschodniej.

Są to właściwie kupony dobre, lecz wartość ich falszywie jest podniesiona.

Zręczni fałszerze dodają przed dwojką jedynek i tym sposobem z 2 rs. 50 kop. robią 12 rs. 50 kop.

Niekażdy zwraca uwagę na wartość wypisaną literami, wiele więc osób pada ofiarą oszustwa.

= Zniknięcie.

Przed kilkoma dniami z domu pod nr. 7-ym przy ulicy Lipowej wyszła 13-letnia Antonina Gajkiewiczówna i dotychczas nie powróciła.

Wszelkie poszukiwania zarządzone w drodze urzędowej okazały się bezskutecznymi.

= Zniszczenie odzieży.

W dniu wczorajszym, o godzinie 10-ej wieczorem, kilkunastoletni wyrostek obiał pływem gryzącym wierzchnie ubranie, przechodzącej przez Krakowskie-Przedmieście Tauby Chudes.

Puszczonego się za wyrostkiem w pogoń, lecz nie zdołano go dopędzić.

= Oblakana.

W dniu wczorajszym na ulicy Twardej ujęto jakąś kobietę, która kamieniami wybiła szyby wystawowe w oknach sklepów.

Musiąno użyć siły, aby nieznajomą odprowadzić do cyrkulu.

Tu okazało się, że jest to Józefa M., cierpiąca oddawną pomieszczenie zmysłów.

Poszkodowani właściele sklepów występują z akcją cywilną przeciw rodzinie M., która winna była czuwać nad oblakaną.

= Kradzieże.

W dniu wczorajszym w kościele pańien wizytek podczas sumy skradziono pani L. mufkę, w której znajdowała się portmonetka zawierająca 345 rs.

Mufka została później znalezioną w innej ławce, ale... bez portmonetki.

Na Krakowskim-Przedmieściu pani D. wyciągnięto z kie-

szeni przy wysiadaniu z tramwaju woreczek z kilkudziesięciu rublami.

Na Smoczej pod numerem 1-ym ze sklepu Z. skradziono 300 par gotowych butów, wartości około 1,000 rs.

== Awantury ==

Onerduszego wieczoru podczas widowiska w teatrze Wielkim, trzech młodych ludzi znajdujących się na paradyżu wszczęło gwałtowną kłótnię, a następnie bójkę.

Polęga awanturników wyprowadziła z teatru i spisano z nich protokół, pociągający do odpowiedzialności sądowej.

== Nieostrożność ==

W dniu wczorajszym wieczorem pani G. na Pradze została przez zapomnienie świecą bez lichtarza w garderobie na koszu.

Pan G. powróciwszy późno w nocy do domu, przeraził się, ujrawszy kłęby dymu w przedpokoju.

Zaalarmowani domownicy ogień ugasił, lecz bielizna i garderoba znajdujące się w komórze uległy w części zupełnemu spaleniu, w części zaś spaleniu.

Straty wynoszą kilkaset rubli.

== Samobójstwo ==

Dzisiejszej nocy pod numerem 15-ym na ulicy Długiej w mieszkaniu swem odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru, Mikołaj F., liczący 20 lat wieku, śpiewak z chóru przy soborze prawosławnym.

Samobójca zostawił list, stwierdzający odebranie sobie życia, przyczyny jednak samobójstwa nie podał.

== Wypadki ==

Na Pradze Wincenty F., najechany przez wóz uległ złamaniu prawej nogi. — Na Solcu Józef P., będąc pijany wpadł do piwnicy i złamał nogę i zranił się przytem ciężko w głowę. — Na Starem Mieście pod numerem 22-im i na Brukowej pod numerem 414-ym wynikiły drobne pożary, ugaszone przez mieszkańców.

== Z Uwielin ==

Dyrektor instytutu głuchoniemych p. Papłowski bawił przez święta w Uwielinach, w powiecie grójeckim, gdzie, jak już donosiliśmy w swoim czasie, mają być urządzone zakłady dla kalek.

Dla włościan uwielńskich urządzono wesołą zabawę, której przygrywała kapela z niewidomych złożona.

== Handel zbożowy ==

Korespondent nasz z Mińska gubernjalnego donosi: „Długo trwająca odwilż fatalnie wpłynęła na ruch nasz handlowy miejski.

Stagnacja jeszcze większa uczuwać się daje. Pomimo, iż skutkiem zlej drogi dowóz siana zmniejszył się znacznie, ceny zboża spadły jeszcze bardziej.

Za pud żyta placą u nas obecnie, i to niechętnie, 62—67 kop., za pud pszenicy 75—80 kop., grochu 60—65, owsa 55—60.

Tylko jęczmień, w skutek ogromnego zapotrzebowania do browarów, utrzymuje się jeszcze w cenie.

== Wzorowa wioska ==

Korespondent nasz z Nowej Aleksandrii pisze: „Z mieszkańców wiosek, leżących w naszym powiecie, na szczególniejszą uwagę zasługują włościanie siola Wólka chotecka.

Odnaczają się oni nie tylko pracowitością i oszczędnością, lecz zarazem wielką zapobiegliwością około zabezpieczenia swych pól, leżących na powiślu, własnym bowiem kosztem i pracą swych rąk zabezpieczali oni swe niwy przed powodzią wysokim wałem.

Ochrona ta przyniosła im w r. b. nieocenioną przysługę, powódź bowiem świętojańska, która mieszkańcom wiosek sąsiednich wyrządziła straty kolosalne, nie dosięgła swą niszczącą dłońią pól włościan Wólki choteckiej, dzięki tylko usypanemu przez nich wałowi.

W ostatnim czasie, kiedy woda w Wiśle dosięgała do 9-ju stóp wysokości i skutkiem tego była bliska wylewu, włościanie nasi zabrali się natychmiast do zaopatrzenia swego wału ochronnego, oczekując ze spokojem spodziewanej katastrofy.

Nie zapominają oni również i o świecie, abonują bowiem kilka egzemplarzy *Gazety świętecznej*, dzieci zaś swe posyłają do gimnazjum lubelskiego, sandomierskiego lub też do seminarjum nauczycielskiego, znajdującego się w Solcu, w gubernji radomskiej.

Wólka chotecka — to godny wzór do naśladowania dla mieszkańców innych wiosek!

== Podwójny napad ==

Wczorajszej nocy pan R., obywatel ziemski, podążając ze wsi na pociąg do stacji Czyżewa, dwukrotnie na przestrzeni trzech mil. był napadnięty przez nocnych rabusiów.

Jadąc z 18-letnim synem, p. R. drzemał sobie w powozie, kiedy nagle zatrzymano konie i z ciemności odezwał się głos, domagający się pieniędzy.

Powózcy zszedł szybko z kozła i niekci.

Pan R. ujrzał przed sobą czterech napastników.

W jednej chwili postanowił stawić zacięty opór, miał bowiem pugilares zawierający 4,000 rs. w gotowości.

Syn pochwycił lejce rzuczone przez furmana, a pan R. strzelił parę razy z rewolweru.

To spłoszyło rabusiów, którzy usuneli się na stronę.

Młody pan R. zaciął konie i podroznił uciekli, sciągani gradem kamieniami.

Niekoniec jednak na tej jednej napaści.

Kiedy po przejechaniu dobrej mili tegim kłusem, podrozni dali folę koniom, znów wysuwają się z rowu trzej nowi rabusie, usiłując powóz zatrzymać.

Pan R. strzela dwa razy, syn jego zaczyna dzielną rumaki, które, zebrawszy ostatnie siły, po błotnistej drodze zaczęły ruszyć.

Pan R. domyśla się, że oba napady były uplanowane i furman był współnikiem rabusiów.

== Napad ==

Z miłowskiego donoszą do *Kor. ploc.*, iż w nocy z dnia 14 na 15 b. m. w lesie należącym do dóbr Łomia, przejeżdżający drogą starozakonni Szlama Radzanowski i Mordka Dontus z trzema towarzyszami napadnięci zostali przez kilku opryszków.

Napadnięci mimo swej liczby ze strachu nie stawili prawie żadnego oporu i zostali ciężko pobici i ograbieni z towarów, które wieźli oraz z pieniędzy.

Na trop złoczyńców dotąd, mimo licznych podejrzeń, nie wpadnięto.

== Pojedynek na... widły ==

W Czarnocinie, w ciechanowskim, odbył się w tych dniach, jak donosi *Kor. ploc.*, pojedynek charakterystyczny z nader smutnym rozwiązaniem.

Pojedynkującymi się byli: 18-letni Antoni P. i o kilka lat starszy, wyzwany przez pierwszego Adam W., obaj robotnicy rolni, broni zaś użyli do boju stanowiły widły.

W strasznym tym boju Antoni P. pierwszy począł tracić siły.

Wówczas W. z rzecznym pełnięciem ugodził go tak silnie w głowę, iż ten padł na ziemię, wypuszczając widły z rąk, i po kilkunastu godzinach strasznego cierpienia, życie zakończył.

Adam W. pociągnięty został do odpowiedzialności sądowej.

ZE ŚWIATA

× **K. Pochwański**, młody i zdolny artysta-malarz, ozdobił salę Arcybractwa miłosierdzia w Krakowie plafonem, który, nie wątpimy, zyska wkrótce szerokie uznanie. Kompozycja przedstawia apoteozę ks. Piotra Skargi, założyciela Arcybractwa. O ile z nadesłanej nam reprodukcji sędzić można, plafon rzeczony odznacza się niepospolitą zaletami.

× **W Galicji** wychodzi z pod prasy rocznie 2,976,809 numerów czasopism. Ogółem w Austrii pojawia się (rok 1883-ci) rocznie 110,363,480 numerów.

× **„Ogniwo”**, stowarzyszenie polaków mieszkających w Gdańsku, urządza w bieżącym karnawale szereg przedstawień amatorskich i odczytów popularnych.

× **Z Barcelony** dochodzi nas wiadomość o zgonie pani Cardellach, z domu Bobrzyńskiej, rodem z Krakowa. Zmarła w latach 1843—48 pisywała do dzienników naszych korespondencje. Jej artykuły polskie drukował *Przyjaciel dzieci* jeszcze gdy mieszkała w kraju.

× **W Clifton** umarła Zuzanna Winkworth, tłumaczka na język angielski pism Hoene-Wronskiego i ks. Wittgensteinowej. Zmarła wydawała bibliotekę mistyczną i we wstępie do niej pisała wiele o prądach naszej filozofii.

× **W Londynie** na jednym z niedawnych koncertów popularnych panna Agnieszka Zimmermann wykonywała z niepospolitem powodzeniem utwory Wielhorskiego.

× **Litewskimi** czasopism istnieje obecnie ogółem dziewięć. Dwa wychodzą w Memlu, dwa w Tyłży, dwa w Prókuls, jedno w Królewn, jedno w Ragnicie, a świeżo nowe litewskie czasopismo wychodzi zaczęło w New-Yorku.

× **W Wiedniu** samobójstwa są dzisiaj na porządku dziennym w świecie finansowym handlowym. Przed kilku dniami dwaj bracia, właściciele znanej i dawnej, wybornie akredytowanej firmy, Samuel i Maurycy Wottitz, zastrzelili się w swojej fabryce w Himbergu. Przyczyną zapewne — zły obrót interesów.

× **F. Coppée** napisał nowy dramat wierszem p. t. „Jakobici”. Treść zaczerpnięta z dziejów Anglii.

× **Richepin**, głośny poeta Sary Bernhardt — gdybyż tylko poeta! — przebywa obecnie na wyspie Majorce i pracuje nad nowym wielkich rozmiarów utworem scenicznym.

× **Alma Tadema** wykonał nowy obraz, zatytułowany *Reading Horace*, t. j. czytanie Horacego. Obraz przedstawia grupę dziewcząt i młodzieńców, spoczywających w cieniu klombów drzew włoskich.

× **Kilka** pokaźnych kradzieży popełniono ostatnimi czasami w Belgradzie. Ostatnia wydarzyła się na poczeku, z kąd znikła przesyłka, zawierająca kosztowności i klejnoty, ocenione na 40,000 fr. Sprawców nie wykryto.

× **W parlamencie angielskim** podano wniosek utworzenia w budżecie marynarki specjalnej pozycji na tabakę dla majtków, ulegających cierpieniom oczu. W tym roku choroba rzeczona z dziwną poręcznością na flotyli angielskiej rozwinęła się. Lekarze uważają tabakę za środek leczniczy.

× **Zarząd więzienia w Bostonie** wprowadził w zwyczaj odczyty, miewane przez aresztantów; każdy

jest obowiązany wypowiedzieć historję swojego przestępstwa i genezy jego, z naciskiem na stronę psychiczną. Prelegent w końcu wyraża skruchę. Publiczność przepłaca bilety wejścia na tego rodzaju odczyty, które budzą na ogół myślącym niepospolite wrażenie.

× **„Dom biały”**, mieszkanie prezydenta Stanów Zjednoczonych w Waszyngtonie, wyrestaurowano obecnie. Do odnowienia fresków Tyder'a użytym był malarz Bittner, zamieszkały przed 30-tu laty w Plocku. Praca ma być dokonana z niepospolitym smakiem artystycznym, tak iż w miejscowej prasie obudziła powszechne uznanie.

× **Dzienniki amerykańskie** ogłaszają spostrzeżenie, że natfa ilość chorób ocznych podniosła w stosunku arytmetycznym, oświetlenia gazowe w geometrycznym; dla elektryczności zaś wypada obmyślić nową proporcję, która będzie dla ludzkości fatalną, gdyż w pensjonacie Churchill'a w Bostonie, gdzie światło elektryczne jest w użyciu, zapadła na oczy połowa mieszkańców.

× **Orkan**, szalejący w połowie b. m. w Japonji, spustoszył niektóre miejscowości do szczytu. Tak np. w mieście Kurashiti orkan zburzył 500 domów, przyczem 1,800 ludzi zginęło. W Tamashina burza zerwała tamy, ochraniające płaskie wybrzeża, zwała 400 domów, a w gruzach ich pogrzebała przeszło 100 ludzi.

× **Pływający kościół**. Biskup z Belem, w Brazylii, wystąpił do Ojca św. z propozycją zbudowania kościoła na jednym z... parostatków kursujących po rzecze Amazonce. Pływająca świątynia, puszczana w ruch co niedzielę rano, przybijałaby do brzegu w pobliżu wiosek i miasteczek, a wierni, przybywszy na miejsce w oznaczonym czasie, mogliby być obecnymi na nabożeństwie. Po odprawieniu takowego kościół płynąłby dalej. Wiadomość tę czerpiemy z *dziennika Italii*.

— Złożyli w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

W miejsce powinszowań noworocznych:
Dla najbiedniejszych:

Malżonkowie Dyx rs. 6, Zmudźcy rs. 3, M. Nestorowicz z Siele rs. 1, Benigna Sawicka z córką rs. 5, Piotr i Amelja małżonkowie Jacob, rs. 5, Zygmunt Beiler z żoną rs. 3, Henryk i Róża Rajchmanowie rs. 10, Herman Meyer rs. 4, Jerzy Meyer z żoną rs. 3, G. Senewald z córką rs. 3, L. Wapiński z żoną rs. 3, Konstanty Sekowski rs. 1.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Jan Budzyński rs. 3, Bolesław Makowski rs. 1, rejent Michał Przysiecki rs. 5, pułkownik Woroncow-Weljaminow rs. 2.

Na przytulki nocne.

Feliks Kramsztyk rs. 2, Stanisław i Emilja Janicy rs. 5.

Dla rzemieślników bez pracy.
Helena i Stanisław Wierzbicey rs. 5.

Na szpitalik dziecięcy.
Andrzej i Teofila Brzezińscy rs. 25, hr. Augustowa Potocka rs. 10, Stanisławowie Rotwandowie rs. 10.

Na „Przytulisko”.

Kazimierz Kulezycki rs. 1.

Na kościół Wszystkich Świętych.
Emeryk i Paulina Paprocy rs. 3.

Dla wdów i sierot po lekarzach pozostałych.
Dr Wróblewski z żoną rs. 3, dr Smiechowski z żoną rs. 3.

Dla instytucji schronienia dla nauczycielek.
Teofil i Jerzy Lisowscy rs. 1.

— W miejsce rozsyłania biletów z powinszowaniem nowego roku 1885-go niżej wymienieni członkowie Towarzystwa Lekarskiego warszawskiego, na posiedzeniu tegoż Towarzystwa zebrani, złożyli dobrowolne jednorazowe ofiary na rzecz *Kasy wsparcia podupadłych lekarzy oraz wdów i sierot biednych po lekarzach pozostałych*, a mianowicie: po rs. 3: drowie Kondratowicz, Rogowicz, Fritsche, Zygmunt Kramsztyk, Florkiewicz, Peszke, Brann, Thiem, Nussbaum, Gepner i Zlobikowski; po rs. 2: drowie Szokalski, Majkowski i Orłowski; po rs. 1: drowie Przysański, Grekowicz, Fabjan, Kornilowicz, Meyerson, Leon Dudrewicz, Rubinstein, Perkowski, Mayzel, Jasiński, Markiewicz, Albert Rosenthal, Dobrzycki, Hering, Kamocki, Elsenberg, Goldflam, Grosstern, Rogoziński, Hoyer, Chrostowski, Julian Kramsztyk, Ludwik Anders, Rejchman i Sokolowski — łącznie wpłynęło do kasy wsparcia rs. 64. Dalsze ofiary na cel powyższy przyjmują się w redakcji *Kurjera warszawskiego*.

Dla biednych na święta.

Władzia i Wacia rs. 1 kop. 50, A. L. rs. 1, F. S. kop. 30, H. Z. kop. 50, S. N. rs. 3, A. J. rs. 2, bracia Polakiewicz rs. 15, D. M. rs. 1, A. P. rs. 1, A. K. rs. 3, Maniusia, Staś i Bronia O. rs. 1, O. B. rs. 70, Ch. kop. 60, R. rs. 1, na gwiazdkę dla dzieci rs. 1 k. 20, K. B. rs. 2 dla sierot. (Całą tę sumę rozdaliśmy przed świętami najpotrzebniejszym).

Dla rodziny Henryka Redlicha.

Wilhelmina Landau złożyła na ręce pani A. K. rs. 25

Nekrologja.

† S. p. Elżbieta z Bartoszewskich **Kisielewska**, żona b. urzędnika b. kom. rząd. sprawiedliwości, po długiej i ciężkiej chorobie, w dniu 28-ym grudnia r. b. przeniosła się do wieczności, przeżywszy lat 32. W głębokim smutku pozostali mąż z synami i rodziną zmarłej zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 30-ym b. m., tj. we wtorek, o godzinie 11-ej i pół rano w kościele św. Krzyża, oraz na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła zaraz po skończeniu nabożeństwa na emmentarz powązkowski. —4131—

† S. p. Anna z Stąporkiewiczów 1-go ślubu Wyszynska, 2-go **Zambrzycka**, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzonej św. sakramentami, przeżywszy lat 70, przeniosła się do wieczności, w dniu 27-ym grudnia. Pozostała siostra w nieobecności brata zaprasza krewnych i znajomych na żałobne nabożeństwo odbyć się mające w dniu 30 b. m., to jest we wtorek, o godzinie 11-ej rano, oraz na wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła i tegoż dnia o godzinie 3-ej po południu na emmentarz powązkowski. —4133—

† We środę, to jest dnia 31-go grudnia, jako w bolesną rocznicę zgonu s. p. Karoliny ze Starorypińskich **Czarnomskiej**, odprowadzając ją do spokoju jej duszy, o godzinie 10-ej rano w kościele katedralnym św. Jana, przed Panem Jezusem, żałobna wotywa, na którą pozostali mąż wraz z synem, zaprasza niniejszem krewnych, przyjaciół i znajomych. —4120—

† Dnia 30-go grudnia r. b., to jest we wtorek, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci s. p. Kamilli z Czajkowskich **Sadowskiej**, odprowadzając ją do spokoju jej duszy, o godzinie 10-ej rano, na które w smutku pozostali mąż wraz z córeczką zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —4130—

Z Cesarstwa.

Petersburg 27-go grudnia. — *Birżewyja* wiadomości dowiadują się o zamierzonym od roku przyszłego 1885-go rozpoczęciu budowy pomieszczeń dla szkół elementarnych wiejskich, w miejscowościach gubernji lubelskiej i siedleckiej, zamieszkałych przez polaków z cerkwią prawosławną greko-uniatów. Potrzebna na to suma wynosząca około 69,000 rubli, ministerjum oświecenia ma wyasygnować w przyszłym roku. Niezależnie od tego w tymże roku asygnowane być mają sumy: rs. 44,339 na roboty budowlane w soleckim seminarjum nauczycielskiem, dalej rs. 11,000 na wydanie 30 stypendjów studentom rosyjskim, pochodzącym z warszawskiego okręgu naukowego a odbywającym kursa w uniwersytetach Cesarstwa i 3,360 rubli na dziesięć stypendjów w uniwersytetach petersburskim i moskiewskim dla byłych uczniów gimnazjów w Marjampolu i Suwałkach, rodowitych litwinów.

Petersburg 27-go grudnia. — Obecne położenie handlu zbożowego w Rosji zaniepokoiło gospodarzy rolnych i zwróciło uwagę prasy. *Nowoje wremja* powiada z tego powodu, że kryzysu, jaki przechodzi nateraz handel zbożowy, nie można uważać za przejściowy i że naturalnie przewidywać trzeba uregulowanie się tego handlu na całkiem nowych podstawach. „Rolnictwo jako główne zajęcie tam gdzie ono może wyżywić ludność, a gdzie nadmiar jego produkcji może zabezpieczyć ludności dostatek bytu i na odwrót przemysł wytworzyć tam gdzie rolnictwo nie może samo przez się zabezpieczyć bytu człowieka—oto zdaje się naturalne prawo, do urzeczywistnienia którego należałoby dążyć dla dobra rodzaju ludzkiego. Z umniejszeniem zagranicznego popytu na zboże nasze, ceny jego nie będą się więcej jak dotąd regulowały wypadkowem położeniem rynku zbożowego w Europie. Regulowanie to stanie się zależnem głównie od zapotrzebowania na wewnętrzny użytek. Cała olbrzymia północ Rosji, potrzebując ciągle zboża od południa, będzie tym stałym konsumentem, którego zapotrzebowania z oczywistą dla producenta korzyścią zastąpią dotychczasowy, do najwyższego stopnia sztuczny i niekorzystny dla nas porządek rzeczy, przy którym ceny na chersońską pszenicę ustanawiają się w Marsylii, Hamburgu albo Królewcu. Rosja, obszarem swoim przewyższająca niektóre części świata a rozmaitością swojego klimatu i gleby nie dająca się porównać z żadnym krajem na świecie, może bez najmniejszej wątpliwości znaleźć sama w sobie środki wyswobodzenia się od następstw kryzysu wiejsko-rolnego lub handlowego.”

Petersburg 27-go grudnia. — Według powtórnego przez dzienniki tutejsze telegramu gazety *Times* z Kalkuty, „rosyjscy członkowie afgańskiej komisji granicznej odwołują się do angielskich członków tejże komisji. Okoliczność ta jest nateraz przedmiotem uwagi i wywołuje ogólne niezadowolenie. Wszyscy są przekonani, że zwłoka ta nie wynika z jakiegokolwiek nieprzewidzianych okoliczności, ale jest obliczoną jedynie na zyskanie na czasie w oczekiwaniu jakichś wypadków, mogących wyjść na korzyść Rosji. W Kalkucie mówią, że pod-

pułkownik Alichanow i inni oficerowie rosyjscy z jawną niechęcią witali oficerów angielskich.”

Petersburg 27-go grudnia. — *Nowoje wremja* pisze: „Innego rodzaju objaw austro-katolickiego panslawizmu oczekuje nas w Wielehradzie, z okazji obchodu pamiątki św. Cyryla i Metodego. Jeżeli uroczystość będzie urządzona tak, jak to zamysłono w Wiedniu, to sami czesi zostaną usunięci na drugi plan, a głównie „uroczystującymi” będą polacy i chorwaci. Chorwacki biskup, Strossmayer, że tak powiemy, wymyślił austro-katolicki panslawizm; za jego inicjatywą partja słowian-katolików jeździła dwa lata temu do Rzymu dla złożenia holdu papieżowi, sam zaś Strossmayer zamierza w Wielehradzie „zjednoczyć” katolicką słowiańszczyznę pod przewodnictwem cesarza austriackiego. Chorwaci, polacy i czesi stanowią główne siły tego przymierza; narwócenie na katolicyzm hercegowiny, bośniacy i bułgarzy pokażą, jak szeroko z czasem związek rozrosnąć się może. W tak uszczelnionej uroczystości wielehradzkiej nie można upatrywać jedynie demonstracji nieprzyjaznej Rosji i prawosławiu w ogóle. Wszczyna się tu albo raczej oczekuje na sankcję demonstracyjną bardzo gruba sprawa. W imię apostołów słowiańszczyzny ma się tu zorganizować silny przez swoją cywilizację i przez sympatję jednowierczego zachodu związek słowian katolików, słowian zachodnich i południowych. Temu to związkowi przyrzeczono protekcję rządu austriackiego i kurji papieskiej. Polityków austriackich skusiły przykład i działalność naszego „komitetu słowiańskiego”. Zaraz po wojnie w Wiedniu związane zostało podobne bractwo katolickie dla Bośni i Hercegowiny; działalność jego dziś daje się widzieć już i w Macedonii. Projektowany w Wielehradzie związek polsko-chorwacko-czeski da szeroką podstawę propagandzie austro-katolickiego panslawizmu i da jej wielką siłę zaczepną. Sferę propagandy widzimy wszyscy — to półwysep bałkański. Mniej znany jest drugi, bardziej oddalony cel: przeniesienie Stolicy apostolskiej z Rzymu do Saloniki albo Adrianopola.”

Z OSTATNIEJ POCZTY.

Berlin 27-go grudnia. — *Nordd. Allg. Ztg* pisze: „Mylna wiadomość o podróży ks. Bismarka do Paryża powstała zład zapewne, iż lekarze doradzali kanclerzowi przepędzenie zimy na południu. Dla małżonki jego wskazanym byłby pobyt w południowych Włoszech, dla kanclerza zaś spokojna i ustronna miejscowość na Maderze, w Egipcie, w Tyflisie lub w Dronheimie. Podróż do Francji nie była nigdy projektowaną, zbyt ciężkie są przeto wszelkie przypuszczenia co do prawdopodobnego przyjęcia kanclerza w Paryżu i co do roli, jaką odegrałaby z jednej strony rycerskość francuska wobec ucziwego przeciwnika, z drugiej sztuczne rozdrażnienia mniejszości. Stosunki obu państw i rządów są tego rodzaju, że do utrzymania i wzmocnienia niepotrzebne są kroki, mogące uleść fałszywemu tłumaczeniu. Posłowie obustronni cieszą się zaufaniem obu rządów; gdyby jednak zaszła potrzeba osobistego porozumienia się obu kierujących mężów stanu, możnaby takowej zadostyczyć bez wywołania wrzawy.”

Paryż 27-go grudnia. — *Paris* donosi, że wszystkie posiłki do Tonkinu odplynęły już i przybędą tamże za dni dziesięć. Jenerał Briere poczynił już wszelkie przygotowania do wyruszenia naprzód. W połowie stycznia oczekują stanowczych operacji.

Senat 27-go grudnia. — Senat obradował dzisiaj nad budżetem dochodów. Batbie i Buffet przemawiali przeciw art. 9, który nakłada podatek na zgromadzenia duchowne. Pierwszy paragraf tego artykułu został pomimo tego przyjęty 167 głosami przeciw 102. Cały budżet dochodów został przyjęty 174 głosami przeciw 34. Prawica nie uczestniczyła w głosowaniu.

Rzym 27-go grudnia. — Prywatny telegram z Adenu donosi: „Kapitan okrętu „Messaggiere” rozwinął sztandar włoski w Bejlulu, w pobliżu zatoki Assab, i zajął to terytorjum.”

Londyn 27-go grudnia. — *Times* owi donoszą z Durbanu pod dniem dzisiejszym, że flaga angielska wywieszona została nie w porcie Dunford, ale w Santa Lucia. Gubernator Natalu uprasza rząd angielski o zatwierdzenie tego kroku.

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO”.

(Otrzymane wczoraj.)

Madryt 28-go grudnia.

W Andaluzji było trzęsienie ziemi, które zrzuciło ogromne szkody. Mnóstwo domów zburzonych. Zginęło 266 osób.

Petersburg 28-go grudnia.

W celu przypomnienia czynów i w imieniu o

pierwszych apostołów słowiańskich pamięci wszystkich prawosławnych rosyjan w dzień tysiąclecia św. Metodego, tj. 6-go kwietnia r. 1885-go, odprawione będzie we wszystkich cerkwiach uroczyste nabożeństwo, z wygłoszeniem zastosowanych do uroczystości nauk. Wychowawcy zakładów naukowych, w których po odbytych nabożeństwach będą urządzone uroczyste zebrania i wypowiedziane mowy, zastosowane do okoliczności, będą zwolnieni od zajęć.

Petersburg 28-go grudnia.

W kasie głównej państwa wykryto brak złotej i srebrnej monety. Jednocześnie zniknął rachmistrz Kornilow, który nagle umarł, będąc u znajomych.

Moskwa 28-go grudnia.

Z kasy gubernjalnej za fałszywymi asygnacjami podniesioną została suma 26½ tysięcy rubli, stanowiąca depozyt sądu okręgowego, złożony przez firmę Grewsmühl.

(Otrzymane dziś.)

Paryż 29-go grudnia.

Journal des débats donosi w depeszy z Kairu, że Nubar-basza otrzymał wezwanie od rządu angielskiego, ażeby zwołał izbę notabłów, celem uchwalenia projektów o podatku gruntowym i redukcji procentów od długu państwowego, ponieważ przesilenie finansowe Europy nakłada na nią obowiązek przyjęcia propozycji angielskich. Nubar-basza odmówił zwołania notabłów.

Petersburg 29-go grudnia.

Kraży wieść, iż powstał projekt utworzenia nowego jenerał-gubernatorstwa irkuckiego, którego naczelnikiem ma podobno zostać hr. Ignatjew, były naczelnik sztabu gwardji.

Z sali sądowej.

Malwersacja na komorze celnej w Warszawie.

W I-ym wydziale karnym sądu okręgowego przywołano dziś na wokandę ciekawy proces o malwersację na miejscowej komorze celnej.

Początek tej sprawy sięga miesiąca sierpnia roku 1879-go, a pozostaje podobno w związku z samobójstwem jednego z urzędników izby obrachunkowej, które wydarzyło się było w tej samej epoce.

Doraźna rewizja, zarządzona podówczas, określiła ogólną sumę szkód, poniesionych przez skarbu, wskutek systematycznych nadużyć, przeszło na sumę rs. 250,000.

Do rozprawy dziś nie przyszło, ponieważ obrońcy w osobie adwokatów przysięgłych, J. M. Kamińskiego, Krzyckiego, Korenfelda i Leszczyńskiego, zażądali odroczenia sesji z powodu niedoreczenia trzem obwinionym aktów oskarżenia, tudzież niestawienia dziesięciu świadków.

Sąd żądanie powyższe uwzględnił.

Nowy termin procesu jeszcze niewiadomy.

Fr. N.

GIEŁDA

dnia 29-go grudnia 1884-go roku.

Za weksle długoterminowe na Berlin żądano po 47.35, o 10 kop. mniej niż w sobotę. Interesów, jak zwykle na końcu miesiąca, tym papierem nie robiono. Krótkoterminowe po 47.32½, w żądaniu, płacono z początku po 47.30; następnie obniżyły się w kursie do 47.27½, 47.25 a nawet 47.22½, za 100 m.

Na pomniejsze miasta niemieckie po 47.20 i 47.15 za krótkoterminowe płacono.

Na Londyn bez obrotów 9.57 żądano.

Na Paryż 38.30 żądano i bez zmiany 38.22½, płacono.

Na Wiedeń 78.40, o 20 kop. niżej ofiarowywano. Płacono zaś 78.30, 78.25 aż do 78.20.

Papiery trochę mocniej lecz w małym ruchu.

Listy likwidacyjne 87.50, 87.30.

Pożyczka wschodnia 96 za I i II emisję, 96.50 za III, wszystko w żądaniu bez obrotów.

Listy zastawne ziemskie serji I-ej 97.30, 97.25 i 97.20 w żądaniu. Za A 97.15, za B 97 płacono; serji II-ej i III-ej 97, IV-ej po 96, V-ej po 95.25 ofiarowywane. Za III-ej 96.75 do 96.80, za V-ej 94.90 do 94.95 płacono.

Listy miejskie—bez zmiany—95.25, 93, 92.30, 92.

Obługi po 91 ofiarowywano.

Listy łódzkie bez zmiany.

Akcyje bez ruchu. Partję akcyj Zawiercia po 250 sprzedano, przy żądaniu 255.

Godzina 12½. Uspokojenie słabe. Kurs końcowy 47.22½, zaledwie płacić chciało.

J. Wł.

any barzo nizkie.

Nauka i wychowanie.

Prof. de Préchamps, Długa 23. Nauczycielka wyższej muzyki, daje lekcje po 20 kop. w domu i na mieście. — Bony francuski młode. 19552

Ważne dla śpiewaków. Feliks Kurman, wynalazca nowego sposobu mechanicznego transponowania nut, uchwalonego przez St. Petersburgskie Konserwatorium Muzyczne, uczy w ciągu 3-ech lekcji piśmiennie transponować nuty, nie znających teorii muzyki. — Wiadomość i warunki: Karmelicka 2 (róg Leszna), mieszk. 16, codziennie od 10-tej do 12-tej rano. 3035

Student matematyki, posiadający dokładnie języki nowożytne, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Kłock, wprost Trebackiej. 19526

Poszukiwany jest student Uniwersytetu do korepetycji. Wiadomość u stróża domu 9, przy ulicy Hr. Berga, między godziną 4 a 5-tą po południu, lub do godziny 10-tej rano. 19587

Instytutka z wyższym patentem poszukuje lekcji, przygotowuje do instytutu, gimnazjum, oraz do innych zakładów naukowych. Pańska 4, m. 38, od 12 do 3-ej. 19586

Niemka wykształcona, z francuskim i muzyką, szuka domu, z osobnym pokojem. Chłodna 52, zakład naukowy. Od 10—12. Tamże jest osoba zdolna do pielęgnowania chorych. 19594

Poszukuje się młodego nauczyciela na wieś, w bliskości kolei Nadwiślańskiej do nauki i przygotowania chłopczyka do 1-ej klasy. Wiadomość: Nowolipie 19, m. 18. 19642

Posady i Prace.

Osoba średniego wieku, wykształcona, młoda, pragnie być towarzyszką samotnej kobiety na wsi. Oferty proszę nadsyłać: poste-restante, Warszawa Alnie H. M. 19543

Potrzebny zaraz poręczający administrator z kaucją rs. 4,000, do 30 wlokowego majątku. Wiadomość na miejscu. Ostrożeń, stacja Sobolew kolei Nadwiślańskiej. 19513

Panna do upinania sukien potrzebna jest zaraz, do magazynu S. Lulla, et Comp. Długa 17, za dobrem wynagrodzeniem i całodziennym życiem. 19447

Potrzebna niemka w średnim wieku, mówiąca czystym, wyraźnym akcentem; znająca się na gospodarstwie domowym i szyciu. Wiadomość u adwokata Ejzenberga, ulica Miodowa 12. 19532

Pyły art. T. W. przyjmuje zamówienia na świeczory tańczące jako pianista. Żurawia 21, mieszkania 1. 19555

Razda kawaler, energiczny, znający dobrze uprawę roli, poszukuje się. Oferty pod L. G. 26, Warszawa poste-restante. 19598

Potrzebne są panny, do szycia gorsetów. Wiadomość w fabryce. Gęsia 2. 19625

Potrzebna niania w średnim wieku, znająca język ruski. Krakowskie-Przedmieście 52, mieszkania 4. 19599

Potrzebna jest zaraz sklepowa do filii piekarni, z kaucją sto rublową. Wiadomość na ulicy Furmańskiej 3, w piekarni. 19628

Zaraz potrzebne są panny, uzdolnione do szycia, oraz do spódnicy. Pracownia M. Charszewskiej. Królewska 25. 19560

Osoba w średnim wieku, mówiąca po niemiecku, fachowa, szyć na maszynie, zna się na gospodarstwie miejskim i wiejskim, poszukuje miejsca. Wiadomość w kiosku, róg Hożej i Marszałkowskiej. 3044

Młoda niemka życzy sobie miejsca do dzieci, na wyjazd lub też w Warszawie. Krakowskie-Przedmieście 61, u E. Dobięckiej. 3048

Młoda lektorka w polskim i obcych językach, poszukuje zajęcia. Krakowskie-Przedmieście 61, u E. Dobięckiej. 3046

Życzynka z przyzwoitej rodziny, umiająca czytać i pisać, w wieku od lat 10 do 12 potrzebna jest, do rodziny bezdzietnej na prowincję. Wiadomość: ul. Żelazna 5, w dystrybucji. 3047

50 rs. temu, kto wynajdzie zajęcie młodemu człowiekowi. Jerozolimka 18c. wiadomość od 8—11 rano. 19647

Osoba znająca gospodarstwo domowe, krawieczynie i wszelkie szycie, poszukuje miejsca, rekomendacje są pewne. Nowogrodzka 20, gdzie lecznica, mieszk. 2. 19644

Zdatna bufetowa poszukuje miejsca. Adresy proszę składać w kantorze tegoż pisma pod literami M. S. 19658

Kupno i sprzedaż.

Mebel salonowy rzeźbiony, garnitur czarny i orzechowy, biblioteka, biurko, fotel, urządzenie ozdobne jadalnego pokoju, maszyn dobo- we, kolumny, żardnierki, łóżka, umywalka i inne meble, tremo, lustra, firanki z 5-ciu pokojów, do sprzedania bardzo tanio razem lub częściowo, na ulicy Chmielnej w pałacu 26, mieszk. 9, czwarty dom od rogu Marszałkowskiej, idąc do Brackiej, stróż wskaże. 19574

Kupuje drogie kamienie, zegarki (złote), złoto i srebro, od najmniejszej do największej ilości, do użytku i na stopienie. — Henryk Juwiler (jubiler). Nowy-Swiat 59, obok Świętokrzyskiej, mieszkania 15. 1896

Portepian o 7 oktawach rs. 240 i meble, z powodu wyjazdu do sprzedania. Ul. Hoża 11, mieszkania 10. 19291

Antykwaryusz Makow, Solna 8, poleca: meble starożytne, brzozy, porcelany, kryształ. Również skupuje dzieła sztuki, starożytności, książki, ryciny. 19652

Potrzebna jest lodownia pokojowa, duża. Wiadomość w składzie piwa butelkowego, przy ulicy Długiej, w domu 6. 19648

Mebel roboty Haubolda: kanapa, dwa fotele, osiem krzeseł, stół, mahoniowe, wełna kryta, nie zniszczone, do użycia bez przeróbki; dwie portjery i dwa lambreki do sprzedania. Ulica Danielewiczowska 5, m. 3. 19645

Jest do sprzedania para łóżek orzechowych, za cenę bardzo przystępną. Ulica Krucza 19, u stolarza. 19643

Portepian wiedeński, modny, prawie nowy do sprzedania. Hoża 27, m. 1, parter. 19640

Mebel tania do sprzedania, szczególnie wytworne, czarne, meblowanie salonu, przystępne wiele innych mebli, jako to: para szaf rozbieranych, szafki do bielizny ozdobne, komoda, stoliki do kart, lustra, biurczko czarne damskie, kolumny, figury na postumentach, z jadalni całe urządzenie dębowe, rzeźbione, etażerki, para łóżek orzechowych, para łóżek ze starego dębu, w stylu Ludwika XVI, wykwintnie rzeźbione; stoliki damskie czarne, tualeta wielkich rozmiarów, parzykiewkowy wyrobu, biblioteczki dwie dębowe, zegar, lampa wisząca, żyrandol do salonu, firanki z gładzami i rozetami. Bracka 12, stróż wskaże.

Kupuje książki: polskie, francuskie, rosyjskie, sztychy, obrazy, miniatury, akwarelle, porcelanę, kryształ, brzozy, zegary, dywany, makaty, pasy polskie, szale, meble i wszelkie przedmioty starożytne. Księgarnia B. Becewicz, Saski Plac 5, róg Królewskiej. 13276

Najtaniej. Obrączki złote dukatowe 94 i 56 próby, oraz reperacje wykonuję w kilka godzin. Henryk Juwiler, 59 Nowy-Swiat, obok Świętokrzyskiej, mieszk. 15, 1-e piętro. 1963

Mopsy prawdziwe angielskie 3-tygodniowe, do sprzedania. Wiadomość: 27 Senator-ska, w restauracji. 19231

Jest do sprzedania: sukienka ciemno-wełniana, aksamitem wyłożoną przybrana, spódniczka, stanik zaś cały aksamitny. Obie rzeczy można codziennie, przy ulicy Królewskiej 41, mieszkania 10, w oficynie prawej, 1-e piętro. 19399

Kupuje stare marki zagraniczne, placę do karte. Adres zostawić: poste-restante lit. W. B. 19557

Mebel, garnitur czarny i orzechowy, ozdobne urządzenie jadalnego pokoju, dębowe oraz inne meble i lustra, tremo, żyrandol, kandelabry, z 6-tych pokojów kompletne urządzenie, do sprzedania tanio, razem lub częściowo. Ulica Chmielna, w pałacu 27, mieszkania 14, pierwszy dom od Marszałkowskiej, stróż wskaże. 19575

Bardzo tanio, z powodu wyjazdu do sprzedania garnitur czarny, garnitur orzechowy, szafa, szafka, tremo, garniturek napoleońskich, stół jadalny. Sienna 4, od Marszałkowskiej 4-ty dom, stróż wskaże. 19659

Parzykiewskie łóżko podwójne z baldachimem (Grand lit Parisien capitonné et garnie avec le ciel), szeslong, puf, rozmaite inne meble i naczynia kuchenne, z powodu wyjazdu zagranicę sprzedaje się bardzo spiesznie i tanio. Plac Krasiński 2, mieszkania 5 od godz. 11-ej rano codziennie. 19569

Pierniki toruńskie Gustawa Weese z Torunia, wyłączna sprzedaż na Warszawę: Chmielowski, Miodowa 4. 19454

Kapusta Cesarska cukrowa, sałatowa, z białymi, kop. 4 funt. Chmielowski, Miodowa 4. 19455

Garnitur czarny, rzeźbiony, orzechowy, elegancji, urządzenie jadalnego pokoju dębowe, oraz inne meble z kilku pokojów do sprzedania bardzo tanio. Chmielna 25, stróż wskaże. 19534

Mebel do sprzedania: garnitur czarny, rzeźbiony, pasowym, jedynym rysem kryty, szafy, szeslong, tremo, łóżka, firanki gładz, bardzo tanio. Chmielna 8, m. 7. 19578

Umeblowanie salonowe, lustra, kredens, stół, krzesła, garnitur orzechowy, łóżka, toaleta, szafy, biurko, umywalka, kłęcznik, kolumny z kandelabrami, świeczniki ściennie, lampa stołowa i wisząca, do sprzedania razem lub oddzielnie. Sienna 3, mieszkania 4. 19637

Żyrandol salonowy, tanto do sprzedania. Sienna 3, mieszk. 4. 19637

Pianino mało używane, za cenę rs. 250, do sprzedania. Wiadomość: Świętokrzyska 25. 19629

Mebel miękkie stane włosiem, stoliki czarne, lustro, sztychy. Ul. Marszałkowska 18, mieszkania 25. 19601

Interesa handl. i majątk.

W Hrubieszowskim majątek do sprzedania lub wydzierżawienia, morg 600 ziem, w czym ornej 450, łąk 150. Osoby interesowane raczą złożyć adres w kant. Kurjera pod lit. W. B. 19562

Z powodu zmiany interesu jest do odstąpienia zaraz piekarnia za przystępną cenę, z gospodami i wszystkimi rekwizytami. Adresy proszę składać w kantorze Kur. Warszawskiego pod lit. J. Z. 19571

Pogrzebowy zakład B. Korpaczewskiego, skład trumien i wszelkich efektów pogrzebowych. Nowy-Swiat 42. 18

Dom do sprzedania. Na Nowej Pradze 163, jest dom mały drewniany do sprzedania za bardzo przystępną cenę. Wiadomość na Nowym Świecie 11 i róg Alei Jerozolimskich. Grzegorz Cytelman. 19604

Sklep wiktualii do sprzedania na ulicy Hożej pod 32. 19603

Do sprzedania Traktjerna z całym urządzeniem kuchennym i pokojowym, na przystępnych warunkach, ul. Próżna 5. 3045

Rs. 10,000 do 15,000 potrzeba na hypotekę większego domu murowanego, na 1-y numer po Towarzystwie. Oferty upraszam nadsyłać do kanonu Kurjera Warszawskiego sub. S. B. 19482

Kawiarnia do sprzedania w każdym czasie, z całym urządzeniem, w dobrym punkcie, gdzie targ, komorne tanie, za przystępną cenę. Ulica Mariensztadt 13. 3032

Jest zaraz do sprzedania apteka w Cesarstwie, na przystępnych i korzystnych warunkach. Wiadomość w kantorze hotelu Dredeńskiego, ulica Długa. 19533

Cukiernia i restauracja z całym urządzeniem, z lokalem, lub bez, na bardzo przystępnych warunkach, jest do sprzedania w Kielcach, Danielecki. 19528

Kapitał 6—7,000 rs. potrzebny jest do wspólni, na gospodarstwo rolne, lub jako kaucja, dla rzadcy tegoż gospodarstwa. Warunki poznać można u p. właściciela domu, Ordynacka 6. 19544

Do wspólni młyna parowego czynnego i urządzenia, przy nim piekarni na większą skalę, potrzebny wspólnik z kapitałem rs. 15,000—20,000. Zaraz potrzeba 6,000 gwarancja hipoteczna. Wiadomość: Podwal 9, biuro prób. 19540

Dystrybucja zaraz do odstąpienia. Elekto-pralna 5, wiadomość na miejscu. 19572

Kapitał rs. 15,000 jest do umieszczenia na 1-szy 1/2 hypoteki miejskiej po towarzystwie na domu w środku miasta znajdującym się, od dnia 3-go Lutego 1885 r., lub od 1-go Kwietnia tegoż roku. Oferty składać proszę w kantorze Kur. Warsz. pod lit. E. J. 19117

Sklep wiktualii z dystrybucją sprzedaje się, róg Siennej i Sosnowej 4. 19102

Sklep wiktualii jest do sprzedania w każdym czasie, w dobrym punkcie, z wygodnym pomieszczeniem, za cenę bardzo przystępną. Ul. Mokotowska 12. 19486

Sklep wiktualii do sprzedania, warunki dobre. Wilcza 11. 19446

Dystrybucja z produktami spożywczymi jest do odstąpienia. Nowy-Swiat 12. 19314

Rs. 60,000 do ulokowania na 8 procent na domy murowane, na 1-y 1/2 hypoteki, lub pierwszą połowę wartości. Ktoby chciał pożyczkę lub sumę hipoteczną zbyć, zechce na-dostać oferty sub. O. G. do biura ogłoszeń. Senatorska 18. Pośrednictwem wyłączam. 3009

Dom z dochodem brutto rs. 2,400 do sprzedania, za rs. 17,000, na b. korzystnych warunkach. Do kupna potrzeba mieć około rs. 7,000. Wiadomość w biurze komisowem J. Fedckiego, Miodowa 3. 19612

Rs. 1,000 do 3,500 potrzebna jest pożyczka, na najlepszą hypotekę, na rok jeden. Proszę się zgłosić na ulicę Leszna, domu 18, mieszk. 16, zrana od 9 do 12-ej. 19613

Rs. 1,000 jest do wypożyczenia, na pierwszy numer hypoteki. Smolna 17, m. 7. 19634

Magle wiedeńskie do sprzedania, z powodu wyjazdu. Ulica Orla 4. 19620

Sklep spożywczy do sprzedania, targu dziennego od 30 do 40 rs. Wiadomość: ul. Złota 14, w sklepie. 19622

Lożka i c.

Dwa pokoje, na dole, z meblami, pościelą, samowarem, obsługą. Krakowskie-Przedmieście 7, mieszk. 28. 19567

Z powodu wyjazdu, do odnajęcia mieszkania: dwa pokoje, kuchnia. — Tamże meble do sprzedania. Ulica Zinna 5, m. 6. 19561

Potrzebny lokal na kantor na dole, albo na sklep, na jednej z ulic: Miodowej, Senatorskiej, Bielańskiej, albo Placu Teatralnego, od Nowego Roku. Oferty pod lit. N. E. w tymże Kantorze. 19627

Do wynajęcia zaraz 4 pokoje, przedpokój, umeblowane, z kuchnią, wodociągami, zlewem, spizarnią, piwnicą, wygodną, pierwsze piętro, miesięcznie lub kwartalnie. Nowy-Swiat 39, mieszk. 5, stróż wskaże. 18444

7 powodu wyjazdu jest do odstąpienia zaraz mieszkanie z 2-ech pokoi przedpokojem i kuchnią, za bardzo przystępną cenę. Wiadomość: ul. Hoża 3, mieszkania 30. 19631

Pokój z całodziennym utrzymaniem lub bez osobnym wejściem. — Tamże obiady miesięcznie. Marszałkowska 18, m. 25. 19602

2 pokoje, kuchnia, oraz stajnia i wozownia: 2 na konie, na skład lub warsztat, do wynajęcia od 1 stycznia. Nowy-Swiat 12. 19437

Pokój z przedpokojem, umeblowany, do najęcia od Nowego-Roku. Ulica Danielewiczowska 8, m. 12. Wiadomość w sklepiku przy bramie. 19210

Wielkie składy do odnajęcia tanio w domu Kaftala, ulica Senatorska. 2926

Sklep do wynajęcia od 1 stycznia 1884 r., na różny proceder. Nowy-Swiat 1, wiadomość u rzadcy. 19261

10 pokoi na 1-em piętrze, ze wszelkimi wygodami i stajnią na 4 konie, do wynajęcia zaraz. Smolna 1. 19519

Do wynajęcia 3 pokoje od frontu, w tem salon o trzech oknach z balkonem, zdatne na biuro, pracownię, lub dla kawalera. Senatorska 22, kantor wynajmu powozów. 19527

Dla panów urzędników z kolei Wiedeńskiej do wynajęcia od Nowego Roku w Alei Jerozolimskiej 47. Trzy mieszkania po trzy pokoje z kuchnią w cenie od 11 do 18 rs. miesięcznie, oraz mniejsze mieszkania od 7 do 10 rs. — Tamże jest do sprzedania szafa w bardzo dobrym stanie, do sklepu wiktualii. 19517

Pokój lub dwa pokoje, na parterze, z meblami, usługą, pościelą lub bez. Zienna 31, mieszk. 13, blisko ogrodu Saskiego. 19576

Pokój umeblowany, w razie ządania z całodziennym utrzymaniem zaraz, lub od 1-go stycznia. Chmielna 4, stróż wskaże. 19504

Pokój porządnie umeblowany, do wynajęcia zaraz. Bracka 5, mieszk. 6. 19632

Pokój z przedpokojem, umeblowany, przy ulicy Danielewiczowskiej 4, gdzie mały teatr, do wynajęcia każdego czasu, stróż wskaże. 19657

2 pokoje z przedpokojem, na 1-m piętrze, od frontu, z meblami lub bez. Smolna 1a. 19646

Jest do wynajęcia pokój z osobnym wejściem, meblami, usługą i samowarem. Nowy-Swiat 44, m. 3. 19655

Poszukuje się na pierwszorzędnej ulicy: salon, 3 pokoje, 1 pokój, pasaż, kuchnia, piwnica, 1-e piętro, przynajmniej 2 wystawowe okna, zdatne na magazyn mebli. Wiadomość: Solna 8. — Aleksandra Imbryczek. 19653

Do odstąpienia 5 pokoi, z dużym salo-nem, przedpokojem, kuchnią, wszelkimi wygodami, b. tanio. Nowy-Swiat 19, mieszkania 16. 19549

Pokój z kuchnią, na dole, oficyna na warsztat. Nowy-Swiat 23. 19646

Do wynajęcia różne warsztaty, oraz budynki fabryczne, różne lokale, stajnie, wozownie i sklep. Sienna 6a/1147 1, 1-szy dom (przy przystanku tramwajowym), za ulicą Żelazną. 19641

Doniesienia rozmaite.

Serengi kanezukowe, wstrzykawki do iniekcji, morfiny, wafel, opatrunki, poleca T. L. Breymeyer. Warszawa, Królewska, róg Krakowskiego-Przedmieścia. 2356

Papeterie. Obózna róg Sewerynowa, fabryka papierów listowych ozdobnych i fantazyjnych, kopert, sekielniczek, monogramów kolorowych, z artystycznym wykończeniem.

Pianistka przyjmuje zamówienia na wieczory i bale. Kościelna 9, m. 11, na 2-m piętrze. 19650

Mamki bez długu, ze świeżym i starszym pokarmem, u akuszerki. Stare-Miasto 16. 19651

Mamka ze świeżym pokarmem, bez długu, u akuszerki. Podwal 13. 19651

Mamki wiejskie, są u akuszerki przy ulicy Pańskiej 19. 19516

Pianino do wynajęcia za rs. 4 m. Złota 10, 3-e piętro. 19624

Nagrody rs. 5. W święta zginął czarny wyżeł pasterz „Mor“ jako charakterystyka: koniec ogona jak gdyby odgryziony. Powyższą nagrodę otrzyma ten, kto go odprowadzi do domu 8 przy ulicy Widok, mieszkania 12. 19615

Dnia 19 b. m. wieczorem, na ul. Wspólnej pies zginął Ratler, czarny, podpalany, biały gwiazdka na piersi. Kto doprowadzi na Zienną 15, mieszkania 2, otrzya nagrody rs. 2.

Zaginęły lub skradziony zostały talony z kuponami bieżącymi do listów zastawnych ziemskich, Serji 1. po rs. 500 № 48844—50039 — po rs. 250 № 76317, 76818, 76819, 76820, 76821, 76822; po rs. 100, № 113053, 115484, 119898, 123610, 132875, 132876, 132877, 132878, 132879. Gdzie należy niezniósł ostrzeżenie, aby z talonów nieprawy posiadacz nie korzystał. — I toby jednak wysledził takowe, otrzyma s witą nagrodę. — Tekla Tarkowska z Felik owa, gminy Ręczaje, Radzyńskiego powiatu. 19564